

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy óra . . . . . 20 K Félévre . . . . . 110 K
 Negyedévre . . . . . 55 K Egész évre . . . . . 220 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
 INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

A testnevelés fontossága

Testnevelési ügyi értekezlet volt a napokban Debrecenben, s a kiküldött és meghívott szakemberek egyértelműen elhatározták, hogy a testnevelést a legszélesebb rétegekre fogják kiterjeszteni. Az ott elhangzott beszédekből és felhozott nyomós érvekből, — helyszűke miatt, sajnos — alig jutott valami a nagy nyilvánosság elé, pedig ennek az ügynek a jövőre vonatkozó óriási jelentősége egyenesen a magyar jövő érdekében van hivatva előmozdítani és megvédeni.

A régi görögök évezredekkel ezelőtt már olyan fokban és mértékben művelték a testnevelést, hogy a görög férfiak testi erőssége és erejének híre messze világrészekbe eljutott. Athén és Spárta, Periklész és Lykurgosz nemes versenyre keltek egymással abban, hogy az ifjúság nevelésének veze ő motívumául a testnevelést, a testedző sportot tegyék, s gimnáziumaikban elsődrendű tantárgy volt mindig a torna és a testgyűesség. A görög pedagógusok több mint 2000 évvel ezelőtt tisztán látták és tanították, hogy csak az egészséges testben lakhatik egészséges lélek, s hogy az államéletre, az állam fennartására és megvédésére szükséges hazafiúi készség és akarat csak ép testben lakozó ép léleknek lehet a sajátos tulajdonsága. Ezzel a tisztánlátással ennek a nevelési elvnek a legszélesebb néprétegekre való kifejlesztésével tudtak a görögök a világ hatalmas és művelt uraivá lenni, s tudták évezredekre szóló példáit állítani az önfeláldozó hazaszeretetének, áldozatkészségnek, tudományak és művészetnek egyaránt.

Nálunk a testnevelés nem áll azon a fokon, amely fontosságánál fogva őt megilleti. Iskoláinkban hetenként alig 2 órát foglalkoznak a tornával s azt is csak úgy tessék-lássék, melléktantárgyi méretekben. A tornatanárok és tanítók csak kiegészítő részei ma is a tantestületnek és nem fontos tényezői. Pedig halálozási statisztikánkat, termelési képességünket beláthatatlan mértékben tudtuk volna irányítani a testnevelés fokozásával. A szervezet ellenálló-képességét, a hideg és meleg elviselésének könnyedségét, az izmok fejlesztését, a test rugékonyságát és fűrgeségét, a lélek működés-

nek harmónikus bekapcsolódását csak a test edzésével és ápolásával érhetjük el. A testnevelés körül elkövetett mulasztásainkat a multban még jórészt kiegyenlítette, nivellálta eddig az ifjúság katonai nevelése. A békeszerződés aláírása után azonban egyelőre le kell mondanunk a katonaság hiánytöltő munkájáról, legalább is abban a mértékben, amelyben ez ideig azt végezte. A férfi erőre, az ép, egészséges testű férfiakra azonban éppen a jövőben lesz szüksége a megcsönkített, megnyomorított hazának. Nemzeti érdekünk, haza iránti kötelességünk ennél fogva, hogy az országos testnevelést minden erőnkkel felkaroljuk és a legszé-

sebb néprétegekre kiterjesszük. Népiskoláinkban, közép és felsőfoku nevelőintézeteinkben különös súlyt kell helyeznünk a torna tanítására és fejlesztésére s folytatnunk kell a munkát a sportegyletekben, clubokban és atletikai szövetségekben. A testnevelés jelentőségét és fontosságát pedig népszerű iratokban, vasárnapi előadásokban kell a falu népével is megismertetnünk s különösen rámutatnunk, hogy az ország mai helyzete, a bekövetkezendő események parancsolólag követelik tőlünk, hogy ifjainkat katonasámmódra edzett, ép, egészséges testű, józan gondolkodású, áldozatokrakész derék férfikká kell nevelnünk.

A gabonarendelet a nemzetgyűlés előtt

Heves vitákra van kilátás

Budapest, május 27. (Nemz. St. tel. jel.) A nemzetgyűlés mai ülését fél 11 órakor nyitotta meg Rakovszky István elnök. Az ülés különböző agrár érdekeltségek vitáival kezdődött és a honypaloma központja a kormány által kibocsátott gabonarendelet volt.

Az első felszólaló Gáll Gaszton hosszasan támadta a kormányt a gabonarendelet kiadásával kapcsolatban a gabona árának szabályozásáért és a rekvirálásra irányuló intézkedés tervezetért. — A gazdák sérelmeinek tartják rájuk nézve a kormány rendeletét és nem hajlandók a valuta megjavítását egyedül viselni és elősegíteni akkor, amikor a mozgó nagytőke érintetlen marad.

Gáll Gaszton szerint egy métermázsza buza 3000 koronájába kerül ma a gazdának. Ennél olcsóbban tehát nem adhatják a gabo-

nát. Ha szabad kereskedelem tárgyává tenné a kormány a gabonát, akkor olyan árak alakulnának ki a buza körül is, amely mellett a gazdák is megtalálnák a magok számítását. Felhívja a kormány figyelmét arra, hogy a 15 milliárdos állami deficitet csak nagy kiviteli vámmal, vagy külföldi kölcsönnel lehet fedezni. Ezért helyesli a kormánynak a gabona export monopolizálására vonatkozó elhatározását, mert szerinte is csak ez az egy mód alkalmas a valuta megjavítására. Csak hatalmas export ellenében lehet pénzünk értékét fokozni.

Korányi pénzügyminiszter és Emich Gusztáv kereskedelmi miniszter lemondással fenyegetődznek, míg a pénzügyi érdekeltségek a kiegészítő valamelyik csoportjával megakarják akadályozni a gabonarendelet kiadását. (Lapzárlatok az ülés még folyik.)

Ujabb huszezer hadifogoly jön haza

A lengyel előnyomulás eredménye

Budapest, május 29. (Nemz. St. tel. jel.) A lengyel hadsereg legutóbbi előnyomulása következtében sok hadifogoly szabadult fel Ukrajnában, kik között a magyar honosok tul sulyban vannak. — Hazaszállításuk a lengyelkormányval egyetértésben történik meg. Egyelőre hetenként két főrházvonalat indít a magyar honvédelmi miniszter Lembergbe élelem-

mel és megfelelő felszereléssel ellátva. — Az eddig ideérkezett jelentések szerint körülbelül 20,000 hadifogoly vár Ukrajnában hazaszállításra. — A lengyel kormány a beteg magyar hadifoglyokat az oswieczeni kórházban helyezte el, hol gondos ápolásban részesítik őket. Az első szállítmány elindult már Lembergől, s a hazajövő hadifoglyok között 36 tiszt is van.

Csendélet Szatmáron

Kíméletlenül üldözik a bocskoros „hódítók” a hazájukhoz hűségeseeknek megmaradt magyarokat mindenütt. Szatmár városában 25-ére rendezték el az 1896—1899. évi születésűek sorozását, de ez még csak a hivatalosan beismert tény, mert még ezeken felül is asszertálnak, s a beváltakat össze akarják bevonultatni.

Jelenleg mintegy 1800 főnyi oláh katona van Szatmáron, akik úgy félnek a Horthy névtől mint ördög a tömjéltől.

A sorozás elől tömegesen szöknek a demarkációs vonalon át a magyar ifjak. — Két szatmári fiatal ember így szökve érkezett a minap Debrecenbe, ahol néhány órát töltvén, sok érdekes dolgot tudtunk meg tőlük.

Nagy hiány mutatkozik értelmes, tanult emberekben, s azért ígérekkel és fenyegetéssel igyekeznek rávenni a magyar tisztviselőket a hűségeskü letételére. A városi tisztviselők Léndred, magáról megfélekedzett polgármester biztatására részben le is tették az esküt, a tanácsnokok közül csak Pirkler Ernő volt debreceni diák tagadta meg. A megyei tisztviselők

közül senkise esküdött hűséget, az ügyvédek közül is csak négy, a bírák közül pláne csak kettő: Balog József és Németh József, az is az egyik agylágyult, a másik alkoholiista. Bírák, tisztviselők munkára járnak vagy beállnak üzletbe. Ily körülmények között az oláhok tisztviselői jórészt kicsapott ügyvédi irnokokból, facér borbélylegényekből telnek ki. Egy megtáborodott magyarnak: Keresztszeghy ügyvédnek, aki nem átalit oláh szenátorságot vállalni, mindenki így fogadja a köszöntését: „oláh szolgája!” Papolczay Gyula törvényszéki elnök természetesen megtagadta a hűségeskü, bosszúból elvették mintaszerűen kezelt birtokát és az oláhok közt felosztották. Még a tisztviselők özvegyei is megtagadták az esküt, s inkább varrásból igyekeznek megélni, miután így az özvegyi nyugdíjra esnek. Általában a nők nagyon szépen viselkednek, s minden alkalommal tüntetnek magyarságukkal s a magyar hazához való töhethetlen ragaszkodásukkal. A nemzeti ruha viselése általános lett közöttük, bár ez által sok kellemetlenségnek teszik ki magukat. Március 15 én délelben, a főutcán gumifecskendőből, tintával locsolta le magyar ruhájukat egy oláh katona — felsőbb parancsra. Oláh ünnepek előestélyén égő gyertyát kell az ablakba rakni,

amelyik ablak sötét marad, azon az oláhok egyszerűen belőnek

Április 19-én volt az első évfordulója az oláhok bevonulásának s ennek megünneplésére kirendelték az összes iskolák ifjúságát, de az 1100 tanulóból egyetlen egy se vonult ki. Nemzeti irányu magyar lapot nem engednek be a városba, de persze a „Bécsi Magyar Ujság”-ot, meg a kommunista-izű kolozsvári „Uj Ember”-t árulják az utcán. Roboz Imre, Kaczér Illés és gyalázatos társaik szabadon becsúszhattak a magyart. Rengeteg oláhot csúditettek be a vidékről, úgy hogy ma Szatmár városának csaknem harmadrésze oláh, mig ezelőtt mintegy 5% volt csupán. Hemszeg a város a pópáktól. A zsidók épúgy, mint az ország egyéb megszállott területein, itt is hazaárulók módjára viselkednek. Alkalmazkodnak az új rezsimhez, spiclikednek és zsidós üzleteket kötnek. Ifju Freund Samu terménykereskedő kidoboltatta az oláhokkal, hogy terményt csak tőle lehet venni. Ezen a piszkos üzleten 10—12 milliót nyert. És testvéreink? Összeszorított fogakkal, ökölbe szorult kézzel, félénk fordított tekintettel, reménykedve várnak. Azt üzenjük nekik, hogy nem hiába várnak.

A Baross Szövetség Debrecenben

A budapesti, immár hatalmas erőt képviselő Baross Szövetség helyi fiókjának megalakulását vette mindjárt az oláhok kivonulása után a kezébe egy egyelőre kicsiny, de lelkes társaság, amelynek tagjai sorában a debreceni társadalom, kereskedelem, ipar és haszonszakmák méltó képviselői foglalnak helyet.

A Baross Szövetség célja a régi magyar kereskedői tisztesség alapján a keresztyén kereskedelmet felvirágoztatni és ezt a magyar kereskedelmet őt megillető helyre beilleszteni.

Egyetlen fegyvere e cél elérésére a kereskedői tisztességgel párosult összetartás, amely az alapelve is a Szövetségnek. E kereskedői tisztesség alapján reméli egyrészt a belföldi vásárló közönséget meghódítani, másrészt a külföldön a magyar kereskedő hitelképességét az őt megillető polcra emelni, mely hitelképesség képesíti majd a közönségnek olcsó és jó áruval való ellátására.

A helyi csoport propaganda nagygyűlését június hó 6 án fogja megtartani a budapesti központ kiküldöttjeinek részvételével az Arany-Bika dísztermében, amely ülésen a központ részletesen fogja ismertetni a Baross Szövetség céljait.

Pillanattfelvételek a Handler-ügy tárgyalásáról

Tehát Debrecen város és bizonyos vonatkozásokban Hajdúvármegye és északkeleti Magyarország egykoron hatalmas kormánybiztosának bűnpöre is bevégeződött. A gyorsított eljárás alapján összeült tanács négy napi kemény munka után Handler Gyula kormánybiztos-főispánt 6 évi börtönre ítélte.

A feszült érdeklődés mellett lefolyt vég-tárgyaláson a mélyebben figyelő előtt igen sok értékes jelenség, helyzetkép bontakozott ki, melyek egyikét-másikat talán nem lesz érdektelen lerögzíteni.

Érdekes studium maga a vádlott. Ott ül a vádlottak padján, keresztbetett lábakkal, felkényköelve a védő asztalára, olyan helyzetben, melyben nyegle főurak egy dus vadász lakoma után, a dohányzóban csiklandós adomákkal traktálják cimboráikat. Csak éppen a havanna szivar hiányzott ezuttal a szájából. Handler egész lelki berendezkedése százsor közelebb áll a burzsujhoz, mint a proletárhoz. Ő alapjában véve egy urrá lenni nem tudó burzsuj és ezért lett proletár-vezér. Egyik-másik kijelentéséből csak úgy süvít ki a gyűlölet, az ugynevezett uri társadalom egyes tagjai ellen és szinte kisugárzik belőle, mennyivel uribb módon viselkedtem volna ebben a helyzetben én — a proletár. És ebben igaza van. Tisztán látszik rajta, hogy a munkás testvérei között szeret élni, uraskodni, hadakozni, de uri vadászcimborái között érzi magát jól. Színesen adja elő, hogy Vágó Bélát hogyan teperte le egy szótornában, de nagy súlyt helyez arra, hogy Kólcsey Sándor, a dzsentri megengedi-e, hogy őt a meghitt barátság jogán, per te szólítsa. És az a gunyos, lenéző mosoly, az a mesterséges, mimelt semmibevevése az egész ügynek.

Védekezése nem az egyetlen helyes és lehető: szocialista voltam, az is vagyok, de belátom, hogy tévedtem. Nem. Azzai védekezik, hogy támad. Támadja azokat, kikkel egy tanácsban ült, kikkel együtt dolgozott és támadja a polgári társadalmat és a munkásokat. Az ügyvédi kamara elnökét aposztrofálja kiéleztet, ki éppen akkor jött felajánlani a szolgálatait a munkástanácsnak, amikor ő vitta kemény harcát az ott lábrakapott bolsevista irány ellen.

Amikor elmondja, hogy mint rántotta ki Frommer-pisztolyát valami intézkedés miatt egy vérmes proletár ellen, az az állás és az a hangsúly típusa volt a terroristának. Pedig nem volt az és a sok rossz között még a legjobbak egyike.

Közel kétórás beszédében sűrűn fordul elő a jogrend, a békés fejlődés, az ország területi védelme, sőt egyszer-kétszer a haza is. Ezek az avult, ócska fogalmak és meghatározások, melyekért azokban az időkben az ellen-

forradalmiság vádja járt. Egy forradalmár, ki a jogrendet védi, egy hazát akortájt nem ismerő szocialista, ki Magyarország területéért küzd.

Az arca állandóan gunyoros. Csak akkor ömlik el arcán valami jóleső derű, mikor előkelő vadászcimborái jelennek meg és vallanak.

Oh, ezek a tanuvallomások!

Mindenik fotografikus hűséggel jellemezte előadóját. Egy vadidegen ember, ki csak némi emberismerettel is rendelkezik, mindenik tanúnak jellem-rajzát elmondhatta volna. Ez egy konjunkturás, ide is kacsint, oda is néz, Nem emlékszik a tegfontosabb dolgokra, de a lényegtelenet kiszinezi. Az egyikből csakugy sugárzik a gyűlölet a vádlott ellen, a másikkól csakugy áradozik a szerelem. Tudósnak kikiáltott jogászok előadják színesen és részletesen hogy „Ők nem tartják” kommunistának, mintha bizony a bíróság kíváncsi volna egyes tanuk véleményére és nem az volna a perdöntő, hogy a tények, a vitalhatlan tények alapján kommunista volt-e a vádlott vagy sem.

Az egyik tanu előáll. Vall. És csodálatos módon arra emlékszik, hogy milyen nyakken-dője volt a vádlottnak máfél évvel ezelőtt, de arra nem emlékszik határozottan, mondotta-e, hogy háromezer felfegyverzett munkással leveri Debrecent, ha a polgári társadalom tápra mer állani. Azt hallotta baráti körben, hogy a vádlott nem kommunista, de már azt nem hallotta, hogy Vágó Bélával, ki nem sajnálja a polgárvért sem kiontani a diktatura érdekében, teljesen azonos állásponton volt Handler „mert a végcélunk egy”, csak az időt nem látja még elérkezettnek 1919 február 5-én. Ez az idő elérkezett egy hónappal rá március 21 én.

A mentőtanuk mindegyike csodálatos összhangzásban azt tudja, hogy mi nem történt, arra már nem emlékezik egy se, mi történt. Egy másik. Látszik rajta, hogy fél. Ami terhelőt tud, azt becuetrozza, ami mentőt, annak egy kis mellék izt ad. Biztosítja magát minden-estre polgári uralom és proletárdiktatura ellen is. A kis kalkuláns.

És lapjaink közül, talán felesleges hangsúlyozni melyek, csak a mentő tanuk vallomását hozzák teljes részletességgel, a terhelő tanuknak még a neveit se említik meg, vagy ha igen, egy-két szóval elintézik őket.

Sok mindent lehetne még följegyezni erről az izgalmas tárgyalásokról, hiszen valóságos tükre volt társadalmunknak. De hát a terünk szük. Egy bizonyos. Handler, kiről ítélet állapította meg, hogy bűnös volt, férfias érték, határozottság és merészség dolgában külön legény igen sok embernél, ki tanuként vonult fel ebben a perben.

Reitz János.

TÁVIRATOK

Ötszáz millió a Vöröskeresztnek

Zürich, május 29. (Nemzeti St. tel. jel.) Washingtoni jelentés szerint Dávidsohn, az amerikai vörös kereszties misszió elnöke 500 millió vörös kereszties kölcsönt kért Kelet-Európa számára kifejtve azt, hogy mindaddig nem lesz rend Európában míg azt Amerika és a szövetséges hatalmak lehetővé nem teszik.

Aratási szabadság

Budapest, május 29. (Nemz. St. tel. jel.) A honvédelmi miniszter elhatározta hogy a nemzeti hadsereg mindazon katonáját, aki mezőgazdasági munkával foglalkozik a szükséges munkálatok biztosítása céljából az aratás idejére szabadságot fogja. A vonatkozó rendelet legközelebb megjelenik.

Áresések a világpiacon

Páris, május 29. (Nemzeti St. tel. jel.) A francia lapok megállapítják, hogy azok a nagyarányú áruhanások, melyek a legutóbbi napokban Japánban és Amerikában bekövetkeztek, hamarosan éreztetni fogják hatásukat az egész világon. A lapok egyértelműen azt írják, hogy az áruk esését az élet olcsóbbodása fogja mindenütt követni.

A nyugdíjas katonatisztek és özvegyek szövetsége

Nem szükséges bővebben fejtegetni a nyugdíjas katonatisztek, özvegyek és árvák lehetetlen helyzetét. A lelkes ifju ideális felfogástól s lángoló hazaszeretettől vezérelve választotta meg pályáját, feláldozta élete legszebb éveit, munkaképességét, mindenét s ma pályája végén sajnos még a legszükségesebb ingóságoktól is meg kell válnia, hogy fentarthassa magát és családját.

Sajnos, az állam ma nincs abban a helyzetben, hogy legalább a háborússegélyt élvező közalkalmazottakhoz hasonlóan a nyugdíjas katonatisztek, özvegyeket és árvákat kellően elláthassa, ezekkel szemben ők már nyugdíj kiszabása tekintetében is nagy hátrányban vannak.

E régen érzett keserves bajokon segített: tömörültek most, hogy nyugdíjuk kiegészítéseken megélhetésükre szükséges forrásokat megnyissák. Nem kérnek alamizsnát, de a társadalom dolgozó tagjai kívánnak lenni. Azt akarják, hogy ha a haza ügye úgy kívánja, ne menjen aggódo lélekkel az a tiszt a hadba életét vért áldozni avval a keserves tudattal, hogy ha ő megrokkán, vagy életét ott hagyta, özvegye és gyermekei a legnagyobb nyomornak néznek elebe.

Lépjén be a szövetkezetbe mindenki, aki az alapszabályok értelmében tagja lehet. S ha abban a szerencsés helyzetben van, hogy a szövetségnek segítségére nem szorul, lépjén be azon tudattal, hogy az összességnek segítve, nemeset és jót cselekedett. Lépjén be mint tiszteletbeli, alapító vagy pártolótag a szövetségbe, ajánlja fel nagybecsű összekötéseit, mozdítsa elő szóval és tettel e nemes ügyet.

Beiratkozások a „Nyukosz” debreceni fiókjánál, Péterfia-utca 20. szám alatt. Hivatalos órák délelőtt 10 órától 12 és fél óráig.

— Hány választója van Debrecennek? A képviselőválasztók névjegyzéke elkészült és azokat már át is adták a választási elnököknek. Debrecen városában az összes választók száma 43.134. Az I. választókerület, melyhez az 1. és 2. (Csapó és Péterfia) kerületeken kívül a 7. adókerület (a mezőség, erdőség és tanyák) is tartozik, a legnépesebb 17.895 választóval. Ez a kerület 17 szavazókörre oszlik, tehát 17 szavazatszedő küldöttség fog benne alakulni, minden szavazókörre legalább ezer szavazó jut. A II. választókerület a 3. és 4. (Piac és Hatvan) közigazgatási körzetből áll, 12.578 szavazóval 12 szavazókörre fog osztatni. A III. választókerület az 5 és 7. (Varga és Kossuth) közigazgatási körzetből áll, 12.661 szavazóval 13 szavazókörre fog osztatni. A szavazóköröket folyószámmal fogják jelezni, az I. választókerület szavazókörrei 1—17, a II. v. kerület szavazókörrei 18—29, a III. v. kerület szavazókörrei 30—42 sorszámmal fognak jeleztetni. Hétfőn fogják megalakítani a szavazatszedő küldöttségeket 42 elnökkel, 42 jegyzővel, 1—1 azonnossági tanúval és 1—1 pártbizalmi férfival. A szavazásra vonatkozó tudnivalókról a választási biztosok által kibocsájtandó hirdetmények fogják tájékoztatni a választó közönséget.

— Tartalékos tiszték igazolása. Az I. sz. tisztii igazoló-bizottság (ref. főgm., II. emelet, rajzterem) felhívja az alul felsorolt tartalékos, népfelkelő tiszteket, tiszt- és hadapródjelölteket stb., hogy saját érdekükben személyesen jelentkezzenek vasár- és ünnepnapok kivételével délelőtt 9 től délután 1 ig, igazolásukhoz szükséges utasítások átvétele végett: Rátz Jenő, László András, dr. ujjvárosi Szabó Imre, Magi Lajos, dr. Kantha Géza, Jónás János, Beóthy Miklós főhadnagyok, Mátyus Gábor, Tóth Sándor Mihály állatorvosok, Wagner József, Gebhardt Bódog, Simon Árpád, Abary Antal, Kelemen Győző, Sebery Miklós, Győrössy Imre, Bozóky György Mátyás, Gaál Lajos, Varga Béla, Nagy Kálmán, Bácsi Antal, Korpos Lajos, Sárkány Károly, Keresztes Vince, Sitkey István, Szomjas Gusztáv, Szentlélek László tart. hadnagyok, dr. Kertész Endre, Klein József, Balogh Lajos, dr. Sarkadi Nagy János, Sörös Béla, D. Varga Imre, Sipos Lajos, szörtsei Szersegy László, Máthé József alhadnagyok, Gorbely Gyula és Alberi György Béla hadapródjelöltek.

HIREK

Putty Lia

titokzatos neve szerepel most a fővárosi lapok hasábjain — azé a Putty Liáé, aki Panaitescu oláh generális védnöksége alatt és segítségével milliókat hardcsolt össze a szerencsétlen budapesti „magyaroktól”. A jeles hölgy lovagjával együtt kiürítette Budapestet és kincses Kolozsvárra vonult vissza milliói elköltésére. Elfelejtette azonban, hogy aki a korpa közé keveredik, azt megeszik — a sertések s aki a bocskorosok társaságába elezvedik, azt rablósokként szíjra húzzák a cinkosai. Putty Lia milliói módfelett csiklandozták a kincsszomjas lovagok kitűnő orrát s addig mesterkéltek, addig intrikáltak, míg kicsikarták a kitiltó végzést a Bocskorkirálynétől s kurtán furcsán végeztek a szerencsétlen teremtéssel. Putty Lia „nagy” művésznő volt — mondják a pesti nekrológok — kár érte, magyar leány volt — még nagyobb kár érte. Mi azonban még sem siratjuk. Putty Liát ugyanis nemrégiben még Deutsch Olgának hitták a Klauzál-utcában odafönn s az oláhok bevonulásakor a nagymezőutcai Pavillon Mascotte nak rövidszoknyás táncművésze volt jó üzletet csinált a bocskoros-töbörökkel — csak egy kicsit megfelekedezett arról, hogy talmigavallérral kezdett ki s hogy... hogy Isten is van odafönn a kékesillagos Egben... Aki mindent megbocsát talán, de a becstelenséget és a hazaárulást sohasem...

— Istentisztelet. A rom. kath. templomban holnap Szentháromság vasárnapján 6, 7, háromnegyed 11 és fél 12 órákor csendes misek, 8 órákor a gyermekek ünnepélyes első áldozása, 9 órákor nagy mise, utána szent beszéd. Délután 3 órákor veszténye és az. olvasó. Május 31-én délután 6 órákor a májusi ájtatosság ünnepélyes befejezése.

— Friedrich István vasárnap délelőtt érkezik külön vonaton Debrecenbe és a Bikában a nagygyűlés délután 5 órákor lesz.

— Emich Gusztáv kereskedelemügyi miniszter, Debrecen város II. választókerületének kiskgazdapárti jelöltje szerdán érkezik Debrecenbe és néhány napot tölt választói közt. A kiskgazda párt ünnepélyes fogadtatásban részesíti a minisztert, aki ez alkalommal mondja el programbeszédét.

— Választási mozgalmak a megyében. A nemzetgyűlések hullámai már kavarnak Hajdúvármegyében is. Legcsendesebb a bősziroményi kerület, ahol pártoskodás nincs. A mandátumot Bethlen Istvánnak ajánlották fel pártokivüli programmal; ha ő nem vállalná, akkor dr. tiszvári Kovács József lesz a jelölt keresztény nemzeti párti programmal. A szabolcsi választókerületben dr. Czeglédi Mihály vármegyei t. főügyész kiskgazdapártinak két ellenjelöltje is van, dr. Dánér Béla keresztény egyesülés és dr. Hammersberg László keresztény nemzeti párti programmal. Utóbbi mellett Friedrich István volt miniszterelnök is meg fog jelenni vasárnap Hajdúszabolcsban. Dánér Béla június 6-án Vámospercsen, Mikepércsen és Hajásámszonban fogja elmondani programbeszédét. A nádudvari kerületben dr. Karsa Eörs kiskgazdapárti és dr. Osváth Ferenc keresztény egyesülés párti közdenek. Osváth vasárnap Tiszacsegén mondja el programbeszédét. Van a kerületben önjelölt is, aki keresztény—keresztény nemzeti egyesülés, kiskgazda és földművelőpárti programmal jámborkodik. A hajdunánási kerületben három kiskgazdapárti jelölt versenyez a mandátumért: a hivatalos jelölt Reitz János állategészségügyi főfelügyelő, továbbá dr. Berencsy János nánási polgármester és dr. Hadházy Zsigmond hadházi ügyvéd, a téglási Dégentfeld-uralom ügyésze.

— Felkérem a debreceni önkéntes tűzoltó és mentő egyesület volt működő és rendfentartó tagjait, hogy folyó hó 30-án vasárnap délután 5 órákor a Lókodi-féle vendéglőben tartandó értekezletre megjelenjen szíveskedjenek. Halász Árpád.

— Az oláhok folytatják a kiürítéseket. Az oláhok a múlt héten Pocsaj után Kokadot is elhagyták, alapos fosztogatások és alávalóságok elkövetése mellett. A sokat szenvedett, szirmagyar ref. községben a magyar csendőrség tartja fenn a rendet. Az oláh kártételek felvétele már megkezdődött.

— Molnár István eljegyezte Győri Mancikát.

— „Mindig zsidónak jut a rebach” című közleményünkbe kellemetlen sajtóhiba jutott, amelyet kötelességszerűleg helyreigazítunk. Békés Lajos divatkereskedő ugyanis nem 20, hanem 2 (kettő) százalékot kapott a szövetek szétosztásáért, ami azonban így is csinos összeget tett ki: 25.645 koronát. Ezt a kis üzletet a hajdúföld április 21-én megjelent számában „Háromszáz szabó sérelme” című cikke már szellőztette is.

— A Kath. Népszövetségi Otthon f. hó 30-án vasárnap d. u. 6 órákor saját helyiségben (Piac-u. 68. sz.) évi rendes közgyűlést tart. Elnökség.

— Hadsegélyesek figyelmébe! A városi népjóléti hivatal tudomására hozza a hadsegélyeseknek, hogy a kifizetéseket folyó évi június hó 1-ével megkezdte. Kifizetések délelőtt 9-től 1 óráig a következő sorrendben fognak fognak eszközölni: Június hó 1-én, kedden I—II—III. kerület, június hó 2-án, szerdán IV—V—VI. kerület, június hó 3-án, csütörtökön az elmaradtak. A VII. vagyis a mezősegi kerületbe tartozó egyének a fizetési napok bár melyikén kifognak fizetést. Figyelmeztetünk mindenkit, hogy az egyes kerületek részére meghatározott fizetési napon annyival inkább is pontosan jelenjenek meg, mert ellenkező esetben csak a július havi fizetések alkalmával juthatnak segélyeikhez.

— Vizik a tincseseket... Dr. rugonfalvi Kiss István tb. rendőrkapitány f. hó 25-én 150 internált galíciai állampolgárt vitt fel Budapestre, ahol átadta őket az államrendőrségnek Galiciába való toloncolás végett. Ideiglenesen a toloncházba helyezték el a tincses vitézeket akiknek elszállításáról a lengyel konzulátus fog mihamarabb gondoskodni. Legnagyobb részük Hadházát és környékét boldogította, de elvétele akadtt közöltük debreceni lakos is.

— Nyiregyháza is exportál. Nyiregyházáról jelentik, hogy a városi hatóságok a valuta megjavítása céljából saját kezelésbe vették az export egész irányítását, Egyelőre csak 5 vaggon nélkülözhető árut tudtak a városban összeszedni, de rövidesen újabb szállítmányok fognak következni. Tegnap a legbiztosabb valuta javító árucikket, a galíciai lépfenőt exportálták. Százharminc kaftános, kunkorhaju szendét válogattak össze a legértékesebb fajtaból, s a drága szállítmányt dr. Markovszky lengyel követségi titkárnak adták át. A titkár biztosította a várost arról, hogy legelső export-vonata sertenlenül fog Galiciába megérkezni, hol a kiéhezett lakosság sóvárogva várja az újabb küldeményt... S a nyiregyháziak bizonyára szívesen exportálnak ismét ebből a jelenleg egyetlen országos export-cikkből.

— A Keresztényön fatermelő szövetkezet előnyös áru tűzifára és mindennemű faanyagra részjegyek jegyzését a szövetkezet igazgatósága június hó 6-ig meghosszabbította. A szövetkezetbe vidékiek is beléphetnek. Egy részjegy 100 korona, négy részletben fizethető. Beiratás részvényként 10 korona. — Jegyzések eszközölhetők Szigethy József titkárnál, Bika-szálloda, II. em. 253. d. e. 9—12-ig, d. u. 3—6-ig.

— Felhívás a menekültekhez. A men. kültügyi hivatal felhívja az összes menekülteket, arra, hogy hétfőn délután 6 órákor saját érdekében Simonffy u. 1/c sz. a. az országos menekültügyi hivatalban jelenjenek meg.

— Internált láncos. Vámospercsről Weisz Ignác láncost internálásra ajánlotta a hatóság. A szombathelyi láncos-táborba fogják szállítani, mert Hajmáskér már megtelt.

— Tiszti igazolások. A II. számú tiszti igazoló bizottság (Darabos-u. 4. félemelet 71. sz.) felhívja az alább felsorolt tart. népfelkelő tiszteket és tisztjelölteket, hogy saját érdekükben vasárnap és ünnepnapok kivételével, mielőbb a fenti bizottságnál jelentkezzenek. Turcsák Gyula t. alhdgy., Stettner János t. alhdgy., Pap Károly t. alhdgy., Horváth Béla t. alhdgy., dr. Szabó Pál t. főhdgy., Turman Béla t. alhdgy., Patay Lajos t. alhdgy., Veres András t. alhdgy., Erdős Béla t. alhdgy., Karsay Endre t. alhdgy. Továbbá a fenti bizottságnál azok is jelentkezzenek, akik az igazolási kérvényük beadatása óta lakásukat változtatták.

Felhívás. Mint a m. kir. V. sz. kataszteri helyszínelési felügyelőség kebelében alakított igazoló bizottság elnöke, felhívom mindazokat, kik a fenti hivatal bármely tisztviselőjének magatartására vonatkozólag a prolektárdiktatura, vagy az azt követő román megszállás ideje alatt terhelő adatok birtokában vannak, azt június hó 5-ig az igazoló-bizottság tudomására hozni szíveskedjenek. Hivatalos órák fél 8-tól fél 2 óráig. — Székér Ernő, (pénzügyi palota, II. emelet).

— Rendőri hírek. Frenkel Hermann Simonffy-u. 37. sz. a. lakó sörkereskedő panaszt emelt a rendőrségen egyik alkalmazottja Pataki József ellen, aki sör megrendelések szállításával és bészbeszédével volt nála megbízva. Pataki ilyen minőségben 3940 koronát sikkasztott el tőle s azt is megállapította róla a rendőrség, hogy a hadsereg kötelékéből is büntetésből bocsátották el. A eikkasztó Pataki megszökött és kézrekerítésére erélyes nyomozás indult meg.

— Iparos nagy-gyűlés. Folyó hó 30-án délelőtt 11 órákor iparos nagy gyűlés lesz az ipartestület dísztermében a következő napirenddel: 1. Az iparosság állásfoglalása Magyarországnak területi épségben tartása tárgyában. 2. A menekülteket védő szövetség előterjesztése 3. Az iparosság elhelyezkedése a politikai pártokban. Felkérem Debrecen város iparosságát, hogy ezen nagy-gyűlésre minél többen megjelenjen szíveskedjenek. Dávidházy, elnök.

— Táncostély ma este 8 órai kezdettel Vass Miklós tánciskolája a Bika kistermében melyen Rácz Laci zenekarával játszik.

— Debreczen város távbeszélő-előfizetőinek betűsoros névsora megjelent és a Csány tudományegyetemi könyvkereskedésben 5 koronáért kapható.

— Nyári uszoda a Margit-fürdőben megnyílik június hó első hetében, gőz- és kád-fürdők nők és férfiak részére egész nap nyitva.

— „Hangya” üzletrészek kiválthatók. A „Hangya” mindazon tagjai, kinek vezetéknevük A., B., C., D. és E. betűvel kezdődik, felkérem, hogy üzletrészeiket a hivatalos órák alatt (d. e. 9—12.) a szövetkezet központi irodájában, Király-utca 2. szám, I. emelet, a Gazdasági Takarékpénztár Rt. helyiségében vegyék át.

— Felkérem a cipész mestereket, hogy a május 31-én, hétfőn d. u. 3 órákor az Ipartestület kistanácstermében tartandó szakosztályi ülésen megjelenjen szíveskedjenek. Tárgy: 1. Előjárásági rendes és póttag jelölés. 2. Budapesti beszerzési Szövetkezetbe való belépés. 3. Indítványok. Széplaky, szakosztály-elnök.

— Vass Miklós tánciskolájában a továbbképző tanfolyamon a következő új táncok is tanítva lesznek: Rehtune, Jazz, Gobelintrot, Kity trot, francia keringő, kezdőknek és babinknak is külön kurzus. Csakis jobb közönség találkozó helye, beiratások naponta délelőtt 10-től este 10-ig a bika kis termében.

— Cérna és selyem kesztyűk, frissgumi áru, vizelet tartó, gumi harisnya, egyentartó, műláb, műkéz kapnató: Vitárius, Piac-u. 16.

— Jön a budapesti Beketow cirkusz.

— Városunk legmegbízhatóbb és legrégibb molykár elleni megóvó vállalata: Nagy József, szücs-mester, Szent-Anna-u. 3. sz.

Ne sajnálja, hogy beszűnttettem Péterfia-utca 53. alatt a régi nyakkendők átalakítását. Június 1-től Rakóczi-u. 23. alatt megint újjalakítom legrosszabb nyakkendőt is.

— Konyári Sóstó-fürdő állandóan nyitva. Kötő koszl, tiszta szobák, elsőrendű gyógyítás.

Schuszter Ferenc fogászati műterme Vár-utca II. sz.

Választási mozgalmak

Üzen a ker. női tábor! Ajánljuk fel a keresztény magyar nők el nem koptatott idealizmusát és kipróbált gyakorlati érzékét a keresztény Magyarországot újjépítésére. Mi a teendőnk a nagy feladat megvalósításánál? Meghalljuk kedden, június 1-én a Bika szállóban délután 6 órákor tartandó női nagygyűlést. — Nők gyűlése. A kiskgazdapárt propaganda női bizottsága ma, 30-án vasárnap délután 6 órákor tartja gyűlését Csapó-utcán, a régi Függetlenség Kőr nagytermében.

KÖZGAZDASÁG

A HAJDUFÖLD VASÁRNAPI
MELLÉKLETE
ROVATVEZETŐ
BIRÓ PÁL

Rossz eredmény a sertésoltásoknál.

Általános meglepetést keltett szak-körökben, hogy míg a Phillaxia szérum termelő intézet az állam és hatóságoknak — bizonyos a nem elég erélyes — támogatásával sem tudott szérumot termelni, holott csak ezzel foglalkozván, mérhetetlen kárt szenvedett, a Laboratórium termelési lehetősége nélkül vagy legalább is ugyan akkora lehetőséggel akár hordószámra is bátran expedíálható volna.

A beavatott emberek készek voltak kritikájukkal: nincs a Phillaxiában üzleti szellem, nincs élelmesség, valami „állami” van benne, azért nem termel. És mikor felhangzott a jelszó, hogy óvjuk sertésállományunkat, ojtassunk, ojtassunk, akkor 5—8 liter vérsavó pár nap alatt fogyott el, pedig mérgező drága volt.

Az eredmény semmi-semmi. Azaz valami volt, de ez szomorú eredmény. Helyi septikaemia fejlődött az egészséges sertésen is, a fel nem szívódott része a savónak pedig ellentállott minden eldörzsölésnek és néhány nap alatt a sertésen az ojtás helyén, ökölnyi nagyságú daganat keletkezett, körülötte mindenféle vörös színű foltokkal. Az egyik sertés beadta a „lemondását”, a másikat a gazda kénytelen volt levágni. De mi lesz a többivel, ha a sertéspestis fellép, azzal nem törődik a Laboratórium, a mérgező drága anyag értéke zsebében van, a régen félretett és hasznavehetetlensége miatt valahol a pincékben áttelelt-átnyaralt anyag elkelt, a fő az üzlet és az eredmény — a mérlegnél.

Arra vagyunk kíváncsiak, hogy hol marad az állami ellenőrzés? Ki vizsgálta, ellenőrizte az ojtóanyagot? Honnan tudott a Laboratórium sertéseket vásárolni, mikor közlekedés sem volt és miből termelte ki a friss anyagot, ha az nem a rég félretett dohosodó, penészedő anyagnak volt a maradványa?

Senkise ojtasson ezzel a vérsavóval! Mindazok a gazdák, kik már adták sertéseket a termelés céljára megkapják sertésleltésükhez, mert Phillaxia-anyagot a közbiztonság és ha állományuk egyetlen darabja is pestisben megbetegednék, *azonnal ojtasson a szérummal*, amelynek hatása kiváló és *ne azzal a teljesen rossznak bizonyult vérsavóval*. Elég sajnós, hogy állami ellenőrzés mellett még itt is a magunk kárán kell tanulnunk.

PATAK EMIL,
m. kir. állatorvos.

Aratási szalonra biztosítás. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület előterjesztésére nagyatádi Szabó István közlelmészeti miniszter jelentősebb mennyiségű, szalonkontingens bocsátott a gazdaközönség rendelkezésére, az aratási szalonraállítás terén mutatkozó hiányok enyhítése céljából. Az aratási szalonraállításnak összeírásával, megállapításával és a rendelkezésre álló készletből arányos kisegítésnek nyújtásával a közlelmészeti miniszter az Országos Magyar Gazdasági Egyesületet bizta

meg. Felhívjuk tehát az aratási szalonra igényt tartó gazdaságokat, hogy szükségüket azonnal, de legkésőbb június hó elsejéig jelentésük be az egyesület iktári hivatalánál Budapest, IX. Köztelek u. 8). Természetesen nemcsak az egyesület tagjainak, hanem minden gazdának jogosult igényei figyelembe fognak vétetni és egyformán fognak elbíráltni. A hazai termelésű sózott szalonra ára készpénzfizetés mellett a budapesti raktárban átvéve kg-ként 110 (egyszáztiz) korona. A szalonra átvételéről és elszállításáról az igénylő gazdaság tartozik gondoskodni.

Tisztességadás Debrecen porladó nagyjainak. A Kossuth-utcai temető parlagon heverő ny donbjába, a DMKE. háza mellett, mely maga is e domb egy része helyén épült, háromszáz évig, vagy tovább temeltek a régi debreceniek. A kálvinista debreceni res-publica sok-sok jeles, hírneves egyházi és világi előjárójának, meg több egyszerű, derék, szorgalmas és becsületes polgárának földi részei váltak ismét porrá e helyen és keveredtek össze e domb sárga homokjával. Ide kívánczoltak örök nyugalomra megtérni Méliusz Juhász Péter (1572), Helopveus Bálint (1573), Felegyházi Tamás (1586), a magyar reformatio és nemzeti műveltség elsőrangú bajnokai, Hodászi Lukács pü pök (1613), Komáromi Cs. György, a bibliafordító pap (1678), akinek bibliját nem rég adta ajándéknak a debreceni kollegium Horthy Miklós kormányzónak. A kiváló predikátorok, professzorok, főbírák, szenátorok hosszú sorát, akik ezen, a fölünk utódoktól több kegyeletet érdemlő helyen porladoznak, berekesztették. Az 1810-ben ide temetett Szombati István, Debrecen városának 20 éven át főbírája és 1814-ben utána költözött hitvestársa, Veresmarthy Zsuzsánna. E kegyes és buzgó házaspár, mindent, mije volt, árvák, szegények javára, Isten dicsőségére hagyományozza, a Kossuth-utcai szép gothikus templom is az ő nagylelkű alapítványukból épült. A domb tetején egymagában árván álló sírkő az ő sírjukat jelölte. De az anyyi ember porral vegyült homokhegy megengedett hordással már már az ő sírjokat is beomlással, végpusztulással fenyegette. A ref. egyház tehát megbizta Debrecen sz. kir. város Muzeumát, hogy a Szombati—Veresmarthy-sírt, valamint ennek közelében Komáromi Cs. György szintén ismert sírhelyét bontsa fel, hogy a bennök található becses hamvakat a temető más, nyugodalmasabb helyén illendő tisztességgel újra eltemethesse. A Muzeum őrei Eklí József közreműködése mellett a múlt szerdán mindkét sírt felásták. Azokban Szombati István, Veresmarthy Zsuzsánna, valamint Komáromi Cs. György többé kevésbé elporladt csontjait kétségtelenül megtalálták. Míg az egyház presbiteriuma az újra eltemetett helye, ideje és módja felől nem intézkedik, a hamvak ideiglenes koporsókban a Muzeum őrizete alatt maradnak.

Közalkalmazottak Beszerzési Csoportja értesíti tagjait, hogy a szalonra árából v. szájáró összegeket a következő napokon és a tagsági számok megjelölt sorrendjében fogjuk d. e. 9-től 1 óráig a Csoport irodájában (Pénzügyi pártia, földszint 12. sz.) visszafizetni: május 31-én 1—800 számig, június 1-én 801—1600 számig, június 2-án 1601—2400 számig, június 3-án 2401—3200 számig, június 4-én 3201—4000 számig. Kérjük az érdekelteket, hogy a megjelölt napokon szíveskedjenek jelentkezni, mert határidőn túl visszafizetéseket nem teljesítünk. A kedvezményes igazolványokat, a megfelelő (30. vagy 36. sz.) igazolványok levágatása végett, mindenki hozza magával.

Gazdasági tüzek. Bajmazuvároson az András-háza-uradalomban, Lichtschein Márton és Jenő bérlők szalmakazla leégett. A kár (27.720 korona) biztosítás révén megtérül. Ugyancsak Bajmazuvároson Némethi János udvarán leégett a szalma és csutkakazal. A kár 400 korona. — A tűz oka mindkét esetben kiderítetlen maradt.

Felhivatik Bőszörményi Pál, Ménes István, Ménes Mihály, özv. Szabó Miklósné, Nagy János, Burai Sándor, Csornai András, Tóth János, Dobi József, Busi Mihály, Szabó Mihály és Nagy József, hogy a románok által a hármás gulyából elrekvirált marhák ára vétele végett, egyesületünkkel szívesen jelentkezzenek. Debreceni Gazdasági Egyesület.

Szavazó igazolványok kiosztása. Azoknak a választóknak szavazó-igazolványai, akiknek választói jogosultsága ellen felszólalás nem történt, május hó 31-én, hétfőn és június hó 1-én, kedden kerülnek kiosztásra. A választási törvény 13. §-a alapján felhivatnak a háztulajdonosok (házbérlők), hogy a szavazó igazolványok átvételéről és a választókhoz való gyors eljuttatásáról a jelzett napokon vagy magok, vagy megbízottaik utján feltétlenül gondoskodjanak. Háztulajdonos távollétében a szavazó igazolványokat a lakók megbízottja is átveheti. A szavazó-igazolványokért ugyanazoknál az összeíró-biztosoknál és ugyanott kell jelentkezni, ahol a bejelentő-lapok átvétele és beadása történt. A választók a szavazó igazolványok átvételét a gyűjtőív megfelelő rovataiban aláírásukkal kötelesek elismerni. Az aláírt gyűjtő-íveket a háztulajdonos (házbérlő) vagy megbízottja június hó 2-án, szerdán és 3-án, csütörtökön köteles az összeíró-biztoshoz visszajuttatni. A szavazó igazolványát minden választó gondosan őrizze meg, mert azt a szavazásnál fel kell mutatni.

Színház

Rovatvezető: ZIVUSKA JENŐ dr.

VIGSZÍNHÁZ:

Vasárnap délután: Tul a nagy Krivánon, operett.
Este: Pillangó főhadnagy, operett.

Hétfő: Igmándi kis pap, népszínmű.

* **Arany színpad.** Adorján Ödön hadirokkant szinigazgató engedélyt kapott, hogy Debrecenben „Arany színpad” néven cabareite előadásokat tarthasson az Arany-Bika disztermében. A társulat, mely a főváros legjobb erőiből van összeválogatva június 1-én kedden tartja bemutatkozó előadását, színrehozza a legújabb fővárosi egyfelvonásokat, blueteket, tréfákat, dalokat, coupletákat, attrakciókat és 8 naponként teljesen új műsort ad.

* **V. Jefremov Jása** keddi esti jótékony célú hangversenye iránt városszerte a legnagyobb érdeklődés mutatkozik. Olyan művészeti esemény lesz ez, amilyenben még nem volt része a debreceni közönségnek. A műsor csupa klasszikus számból van összeállítva, amelyet mindenki igaz gyönyörűséggel élvezhet. A hangversenyen résztvesznek Gy. Márkus Lily zongora művésznő, J. Hudák Julia prima ballerina, assoluta, a milánói Skala színház, a madridi kir. opera, a chicagói grand opera, a newyorki Metropolitan v. tagja és Simon Sándor operaténés. Jegyek Aszmann Ferenc uridivat üzletében válthatók. Felülfizetéseket köszönettel hirlapilag nyugtázzunk.

Színházi és mozgószínházi irodák jelentése.

* **Tul a Nagykrivánon, operett** ma délután 5 órai kezdettel, mérsékelt helyárakkal kerül színre a Vigszínházban.

* **Pillangó főhadnagy, operett** ma esti előadásán lépnek fel először Toborszlói Ilonka és Tihanyi Ozkár, a kolozsvári színház tagjai. Kormos Ferenc Csollánt játsza.

* **Hétfőn az Igmándi kis pap, mely** egyike a legszebb magyar népszínműveknek, kerül színre.

* **Farsang tündére, operett** bemutatója pénteken lesz. Jegyek hétfőről kezdve előre válthatók.

* **A színészkola vizsgálja csütörtökön** lesz a Dolovai nábob leánya színműben.

* **Régi erdélyi lakodalom** előadása hétfőn lesz a Cokonai színházban. Jegyek Molnár Ferenc ur üzletében válthatók.

* **Hétfőn az Apollóban Egy dollárkirálynő** kalandjainak narmadik része, az Urániában pedig Dumas Sándor regénye, a Fekete tu ipán Várkonyi Mihály főszereplésével lesz bemutatva.

* A mozgósínházak vasárnapi műsora:
 Apollo: Dollárkirálynő kalandjai II. Urania:
 Judex, első rész: Titoküzerek, kalandor-dráma.
 Arany Bika mozi: Desperado, amerikai kalandor-történet. E órák 3, 5, 7 és 9 órakor.

SPORT

A DEAC országos atletikai versenye ma délután fél 4 órakor kezdődik a nagyerdői sporttéren. A leadott nagyszámú nevezések alapján szép küzdelmek várhatók. 100 méteren Hadházy D. és Papp DEAC mérkőzik a budapesti egyetem kitérő futójával, Podolszkyval. Magassugrásban a budapesti Nonu I. Petrasowszky NYTVE és Thorma a favoritok. Súlydobásban dr Kirshoffer DTE és Nonu között dől el a verseny. A 400 méteres előnyversenyben a budapesti Korének és Podolszky mellett Pappnak van esélye. Távolugrásban Hadházy D. Szegedy DEAC 6 m.-en felül ugranak. Diszkoszvetésben Nonu erős ellenfélre talál dr Veress Lajosban DEAC a helyekért, dr Kirshoffer és Fábry DTE küzdenek. A 200 m. ifj. síkfutásban Ladányit várjuk elsőnek, mellette Kelemen M. és Ökrös jök. A 3000 m. síkfutásban Jozan I. Hadházy Géza, Szalay és Becskö a legjobb, de Zolnay csinálhat meglepetést. A 4x200 m. stafétában a DEAC és a DTE egyenlő eséllyel indul. Az ifj. 1000 métert Vizely távollétében Szathmáry nyeri. A rudugrásban Hadházy 340 es ker. rekordját akarja megjavítani. 800 méteren Podolszky DEAC biztos győző. A 4x400 m.-es stafétában a DTE és a DEAC egyforma erővel indul, a győztest nehéz megmondani. A senior II. oszt. gerelyvetésben Korének budapesti győzelmét várjuk. Toldy FTC és Mihalovich előtt. Az ifjúsági magasugrásban a népes mezőnyben Koós, Báthory és Szabados a legjobbak.

Értesítem a D. E. A. C. football játékosait, hogy f. hó 31-én hétfőn d. u. 4 órai kezdettel tréning lesz, melyre az I. és I. b. játékosok pontos megjelenését kéri az intézőség.

Minden szeretetbéllyeggel egy-egy menekültnek könnyét szárítjuk fel!

Nyugatmagyarország sorsa

Budapest, május 29. (Nemzeti St. tel. jel.) A Nemzeti Sajtó Irodának az az értesülése, hogy Nyugat-Magyarországot nem lehet elszakítani Magyarországtól, újabb megerősítést nyert. — Ugyanis az illetékes entente körökben is kialakulni az a vélemény, hogy az az Ausztria, amely minden pillanatban csatlakozhatik Németországhoz és Magyarországgal nem volt hadi állapotban soha, nem tarthat igényt Magyarország területére.

Lengyel-orosz harcok

Bécs, május 29. (Nemz. St. tel. jel.) A lengyel hadijelentések szerint az oroszok a Dnyepertől délre új erőket összpontosítottak s a lengyelek támadása azonban mégis sikerrel járt, mert visszavonulásra kényszerítették az oroszokat s tekintélyes számú foglyot és gépfegyvert ejtettek. A megfutamodott oroszok az erdőbe menekültek.

NYILTTER

A „Hajdúföld” tegnapi számában Csapó Zsigmond nyilatkozik és nevével kapcsolatosan nagyon is áttetsző tendenciával kéri, vajon kinek vagyok hivatalos jelöltje. Hogy megnyugtassam Csapó Zsigmondot, kénytelen vagyok leközelíteni a következő iratot: Keresztény-Keresztényen kigazda és földmivespárt. Nagyságos Reitz János urnak allategészségügyi főfelügyelő Debreczen. Keresztény-Keresztényen kigazda és földmivespárt elnöksége szíves tudomására adja, hogy a f. hó 28-án megtartott jelölt-értekezlet Hajdunás választókerület hivatalos jelöltjévé nyilvánította, amiért is felkérjük, hogy minél előbb kiutazni és programbeszédét megtartani szíveskedjék. Hazafias üdvözléssel a jelölt pártelnökség: nagyatádi SZABÓ István közéletvezető, RUBINEK sk. földmívelésügyi miniszter, sokorópátkai SZABÓ István sk. kigazdaminiszter, MESKÓ Zoltán sk. belügyi államtitkár, ügyvezető elnök. Hogy ezen megbízás birtokában miért nem iparkodtam talajt szerezni, arról régebben megirt levelemben többlet, melyet csak azért nem adtam ki eddig, mert a terület elpaktálásától féltém. Most már megvagyok nyugodva, remélem Csapó Zsigmond is. Csak az nem lehet, ki azt kéri, hogy egyeztethető össze a fenti megbízás Csapó Zsigmond tegnapi nyilatkozatával.

Reitz János.

SZÓZAT

A GAZDÁK LAPJA

a református vidéken a legkedveltebb újság. Kaphatók a tőzsdékben és az utcai elárúsítóknál.

FEKETÉRE

Értesítem a tisztelt megbízóimat, hogy és mindenféle színre festek. Tisztító férfi és nő ruhákat legkényesebb igényeknek megfelelően 8 nap alatt, gyász vagy sürgős esetekben soron kívül 48 óra alatt kifogástalanul készítem. — Becses partfogást kér

Hungária gőzmosó és kelme-festő vegy-tisztító vállalat
 Debreczen, Péterfia-u. 4. Telefon 399.

A hajduböszörményi kir. járásbíróság.

Pk. 712—1920. szám.

Hirdetmény

A hajduböszörményi kir. járásbíróság közhírré teszi, hogy Ölveti Lászlóné Csösz Zsófia hajduböszörményi lakos részéről a 28000/919. I. M. rendelet alapján előterjesztett kérelem folytán Ölveti Sándor és neje szül. Erdődi Zsófia szüleitől 1881. március 21-én született és 1914. július 28-án mint tartalékos honvéd a debreczeni 3. honvéd gyalogezredhez bevonult és az 1914. évi augusztus 27-iki komornói ütközetben állítólag elesett Ölveti László hajduböszörményi volt lakos holtjának nyilvánítása iránt az eljárás a mai napon megindította.

Felhívja a kir. járásbíróság az eltűnt és mindenkit, hogy abban az esetben, ha az eltűnt életbenlétéről, tartózkodási helyéről, halálának vagy eltűnésének körülményeiről és a holtaknyilvánítás szempontjából fontos egyéb körülményről, így különösen arról lenne tudomása, hogy az eltűnt a fentebb jelzett időn túl még életben volt, ezt a hirdetménynek a bíróságnál történt kifüggesztésétől számított 60 nap alatt jelentse be a járásbírósnál, mert ellenkező esetben a bíróság az egyébként kiderített tények alapján fog a holtaknyilvánítás kérdésében határozni.

Hajduböszörmény, 1920. évi május hó 7-én.

Korondy sk. bíró.

<p>APOLLO</p> <p>Vasárnap AMERIKAI FILM</p> <p>Egy dollárkirálynő kalandjai II. kalandortörténet 5 részben II. rész: Az éjszaka rejtelmői. 5 felv. Főszereplő: Pearl White.</p> <p>Előadások 3, 5, 7 és 9-kor.</p>	<p>URANIA</p> <p>Vasárnap 2 napig</p> <p>JUDEX „új megbízatása” Kalandorregény 5 részben 26 felv. I. rész: Titoküzerek. 5 felvonás.</p> <p>Előadások 3, 5, 7 és 9-kor.</p>
<p>ARANY BIKA MOZI</p> <p>Vasárnap Amerikai film.</p> <p>Desperado Egy feltaláló története 3 felvonás Fogadott gyermek Vigjáték 3 felv.</p> <p>Előadások 3, 5, 7 és 9 órakor.</p>	

Mindenféle

írásmunkák leírása és sokszorosítása írógépen egy vagy több példányban!

Magánleveleket, szindarabokat irodai jegyzeteket stb.

leírásesen írógépen s azt bárhány példányban sokszorosítja saját könyvműveit a Nagy Lajos gépiró, másoló és könyvműveit sokszorosító vállalata Iroda Veres-utca 9. Hivatalos órák állandóan.

Junius 1-től 6-ig. Junius 1-től 6-ig.

BUDAPESTI Beketow Circus

vendégjátéka Debreczenben a Széchenyi-utca végén csütörtökön 3-án és vasárnap 8-án 2 nagy előadás 4 és 8 órai kezdettel

Jegyek előre válthatók Schwartz Dániel pipás üzletében, a városrosházával szemben.

Ha azt akarjuk, hogy cipőink sokáig tartósak legyenek, használjuk cipőink tisztántartására és fényesítésére a

HAJDU cipő-krémet

amely tükörfényessé teszi, ápolja, puhán tartja és erősíti a bőrt. A mai drága cipő ár mellett, nagyon meg kell válogatni, hogy milyen krémmel tisztítsuk cipőinket. Mert a viasz krém idő előtt felkoszosítja és megrepedíti a bőrt, akkor pedig jobb lett volna inkább semmitsem használni. Teszék próbát tenni az első dobozzal, megfog mindenki győződnie arról, hogy a Hajdu cipőkrém a mai idők elsőrangú gyarmánya. Kérjen mindenki a kereskedésekben „Hajdu” cipőkrémet!

Nagybani megrendelést elfogad
MIKE FERENCZ „Hajdu” cipőkrémkészítő iroda, Varga-u. 9. szám.

Kiadja: MAGYAR NEMZETI KÖNYV- ÉS LAP-KIADÓVÁLLALAT RÉSZVÉNYTÁRS.

GYÁSZSETEK ALKALMÁVAL FORDULJON BIZALOMMAL

FEHÉRTÓI BÉLA

temetkezési intézetének. Debreczen, Dégenfeld-tér 4.
 Hol temetéseket a legegyszerűbbtől a legdíszesebbig a legolcsóbb árban személyes felügyelet mellett eszközöltetnek. Exhumációt és hullaszállítását vállalunk. Koszorúk választékban.

Ha szép akar lenni? Korzó arczkrémet és szappant használjon!

PARFÜMÖK prima minőségűek. Pipere szappanok. Mindenféle piperecikkek. kószerek, irrigátor felszerelések, gummi áruk, GAZDASÁGI CZIKKEK, kreolín stb. legolcsóbban szerezhetők be a

Korzó Drogueriában Piac-utca 42.

Blattner József
Csapó-utca 1. sz.
Úvegcsél és képerkezési
vállalata tükrök és ablakok
nagy választékban.

FORGÁCS I.
MŰBESZ. Bádogy-utca.

MEGHIVÓ!

A debreczeni férfi és női szabók, valamint rokonszámuk árubevásárlási szövetkezete mint az iparosok országos központi szövetkezet tagja, alakulóban, alakuló közgyűlését 1920. évi június hó 6-án, délelőtt 10 órakor Debreczenben, az Ipartestület, Simonffy-utca 1. b) szám helyiségében tartja meg a következő tárgysorozattal:

1. Alapítók beszámolója arról, hogy hány tag hány üzletrésszel lépett be s üzletrész címén mily összeg folyt be.

2. A szövetkezet meg vagy meg nem alakulása iránt való határozathozatal.

3. Az alapszabályok megállapítása, az alapítókval vagy másokkal netalán történt megállapodások iránt való határozathozatal.

4. A szövetkezet igazgatóságának és felügyelőbizottságának megválasztása.

5. Intézkedés az alapítókna a keresk. törv. §-ban megállapított felelősege iránt.

Kérjük érdekelt iparostár:ainkat, hogy az alakuló közgyűlésre minél számosabban megjelenni sziveskedjenek.

AZ ALAPÍTÓK.

KARDOS LÁSZLONÁL

DEBRECZEN, KOSSUTH-U. 9. KAPHATÓR:

Női és leány fehérneműek
Férfi és fiú fehérneműek
Csecsemő fehérneműek

Len vásznak
Pamut vásznak
Chifonok
Batistok
Szines és fehér opálók
Ruha vásznak
Kartonok
Zeffrek
Nyers vásznak
Matrac csínvatok
Lőszőr
Zsebkendők
Fejkenők
Szólló kötöző zsinetek
Saját varroda

FEHÉRNEMŰEK MÉRTÉK UTÁN.

A „KERESZTYÉN NEMZETI
EGYESÜLÉS PÁRTJÁNAK”

VASÁRNAPI GYÜLÉSEI:

Délelőtt 10 órakor a Fémipariskola előtti téren.

Délelőtt 10 órakor az Árpád-téren (Bóhm vend. előtt)

Délután 3 órakor Naggyűlés a Bika disztermében.

Délután 6 órakor Munkásgyűlés a Margitfürdőben.

Délután 6 órakor Népgyűlés az Ispolytempl. előtt.

A NAGYERDEI

Vizgyógyintézet, Kád és Gőzfürdő

állandóan nyitva.

És pedig:

I. VIZGYÓGYINTÉZET:

mely legujabban gyógyiszappal is rendelkezik, férfiak részére: reggel fél 7-től 10-ig, délután fél 5-től 7 óráig Nők részére: délelőtt 10-től 1-ig, s délután fél 3-tól fél 5 óráig.

II. GŐZFÜRDŐT

használhatják férfiak: vasárnap, kedden, csütörtökön és szombaton. Nők: hétfőn, szerdán és pénteken egész napon át.

A gőzfürdő ára: délelőtt 12 kor. délután (friss viz töltéssel) 10 kor.

III. A KÁDFÜRDŐT

ugy a férfiak, mint nők egész napon használhatják. A fürdőtelepen csinos kiállítású cégreklámok elhelyeztetnek.

PALLAS

vegyészeti labororium
ajánlja legmegbízhatóbb
minőségű készítményeit:

„PALLAS” szájvizet, amely teljesen pótolja a csebt ipari Odol készítményt.

„PALLAS” sósorszeszt, békebelli minőségű, mely fogva egy külső mint belső használatra kiválóan alkalmas hárszer.

„PALLAS” cipókrémet fekete és sárga színekben, vízmentes készítmény, a bőrtápolja és tükrőfényessé teszi. Azonkívül: Schampang-Water Bay rumát, mely a fej mosására a legjobb szer. A korpa képműtést megakadályozza, a fejbőrt tisztán tartja, ártalmatlan.

Dr. Heider előiratu fogporát: zacsokban és nagy dobozban. Hőfőzőre teszi a fogat és kellemes szájíz ad.

Közkedvelt magyar bajuszpedrójét, fehér és barna színekben.

Kiváló minőségű garanciát vállal a

„Pallas” vegyészeti, gyógyszerészeti és kozmetikai labororium DEBRECEN, Zápolya-utca 8. szám.

Bélyegzőgyár és vésőintézet
PAULÓ I.
Batthyányi-u. 22.

Koros Sándor
férfi-szabó üzletében Piac-u. 69.
Saját készítésű elegáns férfi öltönyök kaphatók.

Természetes kárpáti Málnaszörp

nagyban és
kicsinyben

Rontsek Gézánál, Kossuth-utca.

Tűzifát

minden mennyiségben házhoz szállítok ölenként és aprítva métermázsánként
Polyánszky Orest tűzifakereskedő
Miklós-u. végén, Szoboszlói-ut 1. és Piac-u. 58.
Ugyanott faszén is kapható.

Széchenyi-utca 16. szám alól
Kosmetikai intézetemet Hölgyfodrászattal és MANICÜR szalonnal
kibővitve Simonffy-utca 7. szám alá (Zander) helyeztem át. Arcbőr kezelés villamos uton. A leg-súlyosabb arcbőrhibákat és szőröket villamos uton utánnyom nélkül eltávolítom. Leggondosabb hajápolás, fésülés, ondolás és kézápolás férfiaknak is.

Katonai egyenruhák tavaszi öltönyök mérték után, vagy fordítások a legolcsóbban és csinosan készülnek
PISKOLTY PÉTER
uri szabó üzletében Kossuth-utca 58. sz. Katonai cikkek raktára.

Eladó villa telkek

Bárczy-utca 7, Komlóssy-ut 4 és Poroszlay ut 1. alatt együttesen mintegy 3000 négyszögöl telek a rajta levő épületekkel és színekkel. Értekezhetni:

„Egyetemi építkezés vállalati irodájában.”
TELEFONSZÁM 610.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Egy
tisztá acél, eredeti Wertheim kézi kassza 25x15 cm. 1000 kor.-ért eladó. Bocskai-tér 6. Megtekinthető naponta d. u. 2-4 óra között. Mészáros J.

Gazdák figyelmébe!
Fűkaszálo és aratógépalaktrészek érkeztek Rámer Sándorhoz Piac-utca 43. sz. a. gépraktár.

Kárpitos
munkák jutányosan készülnek Debreczenszky István kárpitosnál Halköz 1. sz. Ugyanott kész hencserek, díványok kaphatók

Valódi
iglói Málnaszörp, téli szalámi, valamint Ezerjő és Rizling fajborok, kisüsti Cognak, Rum és Dréher sörrel szolgálhatok Schultzné Szentanna u. 6. Ugyanott literes boros üveget veszek.

Ügyvédjelölt
szerény igényekkel ügyvédi irodába ajánlkozok. Leveleket a kiadóhivatalba.

Jóhangu cimbalom
jutányosan eladó Boldog kert, Gilányi-u. 13.

Két butorozott
szobát keres keresztyén családnál fiatal házaspár. Cim a szerkesztőségben.

Irógép,
csaknem új és Wertheim szekrény eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Tejet
kissebb, nagyobb mennyiségben állandó szállításra keres Borbély Ferencz fűszerüzlete, Vigkedvü Mihály-u. 25.

Teljes
konyhaberendezés: spärherd, stélzsi, asztal, mindenféle főzőedények, evőeszközök stb., valamint egy négy méteres létra együttesen e adó. Jókai-u.

Dohánytermelők figyelmébe!
Kültetésre alkalmas dohánypalánta kapható Molnár István Hajó-u. 2. sz. alatti lakosnál.

Kifutó
fiu vagy leány megbízható felvétetik lapunk kiadóhivatalában. Jelentkezni lehet bármikor.

Vecsey Antal
vizsgázott fogtechnikus
Szent Anna-utca 6. szám.
FOGHUZÁS FOGTÖMÉS

Kiss Ferencz
női szabó Piac-u. 58 szám. Izléses munkát jutányosan áron készít.

Összes erfurti virágmagvak
Karfiol mag
Karatálé mag
Majorána és
Sóska magvak

megérkeztek és kaphatók

Rontsek Gézánál
KOSSUTH-UTCA.

GEBAUER KAROLY ÉS TARSA
TEMÉTKEZÉSI VÁLLALATA, KOSSUTH-UTCA 2. SZÁM.

Alapítatott: 1908. évben.

Temetéseket a legolcsóbban eszközöl a leg-egyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.
TELEP: Momokkert, Hid-utca 8. szám.

Temetésekre élő- és művirág sirkoszoruk, valamint színházi és alkalmi csokrok lego csóbban szerkezhetők be

Rózsa Virágcsarnok
DEBRECZEN, KOSSUTH-U. 2. (VAROSHÁZ.)